

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ РІВНЕНСЬКОЇ
ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНО –
ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою Рівненського
обласного інституту післядипломної
педагогічної освіти
Протокол №04 від 30.06.2026

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом департаменту освіти і
науки Рівненської обласної
державної адміністрації
№166 від 31.07.2026

Навчальна програма з позашкільної освіти
військово-патріотичного напрямку
«Козацький двобій»

Основний рівень, 2 рік навчання

Автор:
БРОНЧУК Наталія

Автор:

Брончук Н.О. – завідувач відділу військово-патріотичного та туристсько-краєзнавчого напрямку комунального закладу «Центр національно-патріотичного виховання і позашкільної освіти» Рівненської обласної ради.

Рецензенти:

Мінакова Н.Г. – методист лабораторії національного виховання Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Мельничук В.В. – методист комунального закладу «Центр національно-патріотичного виховання і позашкільної освіти» Рівненської обласної ради.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Козацький двобій – це український національний вид єдиноборства, що являє собою поєднання ударних технік руками й ногами з технічними прийомами боротьби (захоплення, кидки, підніжки, підсічки, больові прийоми тощо), що надає можливості учаснику максимально ефективно впливати на суперника під час спортивного поєдинку задля досягнення переможного результату. Поряд із цим, козацький двобій – це система морально-психологічного та національно-патріотичного виховання, що формує у його учасників якості, необхідні як для досягнення власних життєвих цілей та відродження і розвитку національних традицій.

Згідно реалізації Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 06 червня 2022 року № 527, та з метою національно-патріотичного виховання головним завданням держави є становлення самодостатнього громадянина-патріота України, гуманіста і демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, формування активної громадянської позиції, утвердження національної ідентичності громадян на основі духовно-моральних цінностей Українського народу, національної самобутності.

Актуальність навчальної програми з позашкільної освіти військово-патріотичного напрямку «Козацький двобій» обумовлена необхідністю забезпечення у закладі освіти виховного процесу, який ґрунтується на демократичних засадах, загальнолюдських та національних цінностях, а також потребою суспільства у самодостатній, відповідальній особистості, яка здатна брати участь у суспільному житті, проявляти соціальну активність та ініціативність, усвідомлювати свою роль у житті держави, бути відданою її інтересам та готова до її захисту. Саме тому патріотичне виховання визнано одним із головних пріоритетів держави та регулюється рядом законодавчих документів.

Основним нормативно-правовим забезпеченням патріотичного виховання дітей та молоді є: закони України «Про освіту» (2017), «Про повну загальну середню освіту» (2020), «Про позашкільну освіту» (2020), укази Президента України «Про Стратегію національно-патріотичного виховання» (2019), «Про День захисника України» (2014), «Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності» (2014), «Про Концепцію допризовної підготовки і військово-патріотичного виховання молоді (2014), Постанова Кабінету міністрів України «Про деякі питання дитячо-юнацького військово-патріотичного виховання» (2018), Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України (2015), Закон

України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» від 13.12.2022 № 2834-IX, постанова Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2023 року №1322 «Про схвалення Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023 – 2025 роках» та інші.

Мета і завдання програми – створення умов для виховання підростаючого покоління фізично здоровим, міцним, загартованим, формування почуття патріотизму, свідомого ставлення до питань особистої та громадянської безпеки, засвоєння теоретичних знань та розвиток практичних навичок поведінки в екстремальних ситуаціях, творчого потенціалу та соціальної активності особистості, розумових і фізичних якостей, готовності до виконання громадянського та конституційного обов'язку – особистої відповідальності щодо захисту України, становлення людини (дитини, юнака, дорослого), яка готова до участі в демократичному управлінні суспільством, є дійсним творцем, лідером свого життя.

Програма передбачає реалізацію змісту освіти на заняттях гуртків та спрямована на набуття пізнавальної, практичної, творчої, соціальної та громадянської компетентностей.

Пізнавальна компетентність. Оволодіння знаннями з історії, географії, етнології, народознавства, українознавства, звичаєвого українського права, світових цивілізаційних процесів та ролі у них України, мистецтва, різноманітних видів спорту та бойових єдиноборств, військової справи, фізичної культури, морально-психологічних особливостей людини та особистості, способів організації змістовного дозвілля.

Практична компетентність. Формування умінь та навичок занять фізичною культурою і спортом, військової справи, свідомої діяльності у науково-пошуковій роботі, волонтерській діяльності, виживання та усвідомлених дій в екстремальних ситуаціях, надання домедичної допомоги, в т.ч. тактичній медицині, самовпорядності, самоосвіти, самоврядування, збереження народних звичаїв, традицій, обрядів, залучення до здорового способу життя, організації змістовного дозвілля.

Творча компетентність. Набуття досвіду власної творчої діяльності, внеску в популяризацію фізичної культури і спорту, військової справи, розвиток громадянського суспільства, здатності проявляти творчу ініціативу, навичок проведення самостійних наукових досліджень, формування досвіду взаємовідносин людини і природи, здібностей системного, просторового, логічного мислення, творчої уяви і фантазії, намагання творчої самореалізації та духовного самовдосконалення.

Соціальна компетентність. Розвиток культури праці, досягнення високого рівня освіченості та вихованості, моральний, духовний, фізичний та інтелектуальний розвиток, формування кращих особистісних рис (відповідальність, чесність, працелюбність, самостійність, моральність), ціннісне ставлення до себе та оточуючих, культурно-історичної спадщини і

традицій, природи, навколишнього середовища, вміння працювати в колективі.

Громадянська компетентність. Вміння аргументувати та відстоювати свою позицію, ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях та діях військовослужбовця в сучасному загальновійськовому бою, співпрацювати в колективі, вносити свою частку в роботу групи для вирішення проблеми, виявляти соціальні почуття, змістом яких є любов до Батьківщини, застосовувати процедури та способи захисту власних інтересів, прав та свобод, виконувати громадянський обов'язок у межах місцевої громади та держави загалом, ефективно спілкуватися, долати стереотипи, робити свідомий вибір та діяти відповідально.

Усвідомлення людини як вищої соціальної цінності, поваги до її прав і свобод, закону, прагнення до суспільної справедливості, рівноправності. Формування активної та відповідальної громадянської позиції, розуміння громадянського обов'язку та відповідальності за спільну справу.

Козацький двобій включає в себе такі розділи: «Однотан базовий (ФТК)», «Однотан (ДТК)», «Тан Двобій», «Козацькі Забави», «Забави», «Борня – 1,2,3», «Герць – 1,2,3». Розділи «Однотан базовий (ФТК)», «Однотан (ДТК)», «Тан Двобій», «Козацькі Забави» – це види уявної боротьби з одним або більше суперниками, у якому спортсмен використовує техніку виду спорту «Козацький двобій» та східних бойових мистецтв під спеціально підібрану музику або без музики; кожний спортсмен готується та змагається індивідуально. Розділ «Забави» – це бійцівська дисципліна, у якій два спортсмени змагаються з метою набрати якнайбільше балів, використовуючи дозволену техніку, швидкість і концентрацію удару. Ефективний результат у цій дисципліні не важливий. Основними характеристиками розділу «Забави» є техніка і швидкість. Змагання в розділі «Забави» характеризуються використанням легких та добре контрольованих ударів. «Борня» – поєдинок з легким контактом, оцінюються удари тільки з легким контактом, а використання елементів підвищеної складності підвищує оцінку технічних дій. Розділи козацького двобою «Борня-1» та «Борня-2» проводяться з добре контрольованою технікою. Ці розділи були створені як перехідні між розділами «Забави» та «Борня-3». «Герць» – поєдинок з повним контактом, оцінюються удари тільки в повний контакт. У цих розділах присутня ударна техніка, кидкова техніка, техніка утримання противника в партері, больові та задушливі прийоми. Процес підготовки юних спортсменів козацького двобою розпочинається з розділів «Однотан базовий (ФТК)», «Однотан (ДТК)», «Тан Двобій», «Козацькі Забави», оскільки в них не застосовується ударна техніка, не використовуються кидкова техніка, больові і задушливі прийоми боротьби. Вони можуть використовуватися як перехідні до розділів «Борня» та «Герць». Зарахування дітей починається з 10 років. Це пов'язано з тим, що юнаки та дівчатка в цьому віці дуже гнучкі, отож вони краще опановують вправи для розвитку гнучкості, легко засвоюють техніку ударів як у стійці, так і в стрибках. Підготовка спортсменів у розділах «Борня-1», «Борня-2», «Борня 3» починається з 11 років. Це пов'язано з технікою козацького двобою, де використовуються у рівній

пропорції удари руками та ногами, а також значно вище оцінюються удари ногами, які використовуються у стрибку. Водночас підготовка спортсменів у розділах «Герць-1», «Герць-2» та «Герць-3» відбувається починаючи зі старшого юнацького (13–15 років) та юніорського (16–18 років) віку.

Дана програма є продовженням навчальної програми «Козацький двобій» І року навчання, затвердженої наказом департаменту освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації №118 від 12.06.2025.

Навчальна програма розрахована на 216 годин на рік, при педагогічному навантаженні 6 годин на тиждень, що становить:

- теоретичні заняття – 4 години на тиждень;
- практичні (на місцевості) – 8 (або 4+4) годин раз в місяць;
- однокденне таборування (рейд-похід, змагання) – 8 годин;
3-4 рази на рік;
- дводенне таборування (рейд-похід, змагання) – 14 годин, 1-3 рази на рік;
- триденне таборування (рейд-похід, змагання) – 22 години, 1-2 рази на рік.

Багатоденні таборування, польові збори, рейд-походи, змагання тощо – поза сіткою годин.

Програма розрахована на вихованців (учнів, слухачів) позашкільних закладів та закладів загальної середньої освіти віком 10-18 років.

Розподіл годин у програмі є орієнтовним, керівник гуртка може змінювати їх, плануючи свою роботу, з урахуванням особливості закладу освіти, місцевих умов, рівня підготовленості вихованців, учнів, слухачів, матеріального забезпечення, запланованих масових заходів.

Перевірка знань, умінь та навичок (компетентностей) вихованців, учнів, слухачів здійснюється під час виконання практичних занять, участі у змаганнях, таборуваннях, а також у формі конкурсів тощо. Практичні заняття є обов'язковими та необхідними складовими освітнього процесу. Вони передбачають створення умов для наближення змісту тем програми до реального життя.

Наповнюваність гуртків встановлюється відповідно до чинного законодавства України.

Основний рівень, другий рік навчання
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва розділу	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступне заняття	2	-	2
2.	Історія рідного краю, козацтва, українських військових формувань періоду визвольних змагань боротьби за незалежність, сучасних Збройних сил України.	2	8	10
3.	Культура та побут поліщуків, обряди, традиції і звичаї рідного краю.	2	8	10
4.	Козацька рада. Основи самоврядування. Розподіл обов'язків залежно від завдань	4	4	8
5.	Особливості проведення змагань із козацького двобою.	10	50	60
6.	Спортивна підготовка в козацькому двобої.	10	40	50
7.	Технічна підготовка.	2	18	20
8.	Тактична підготовка	2	18	20
9.	Правила змагань. Організація та проведення змагань.	2	8	10
10.	Рятувально-прикладна та пошуково-рятувальна підготовка	2	8	10
11.	Туристсько-спортивна підготовка.	2	8	10
12.	Участь у волонтерських та інших масових заходах.	-	4	4
13.	Підсумки навчального року, завдання на літо.	2	-	2
РАЗОМ		42	174	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (2 год.)

Теоретична частина. Актуалізація знань, отриманих у попередній рік навчання. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Правила безпеки життєдіяльності під час занять, рейд-походів, таборувань та змагань. Правила поведінки в навчальному кабінеті, спортзалі, спортивному майданчику, у закладі освіти. Правила дорожнього руху. Повторення Інструкції щодо організації та проведення туристських спортивних походів з учнівською та студентською молоддю та Інструкція щодо організації та проведення екскурсій та подорожей з учнівською та студентською молоддю (наказ Міністерства освіти і науки України від 02.10.2014 р. № 1124, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 27 жовтня 2014 р. за № 1340/26117).

2. Історія рідного краю, козацтва, українських військових формувань періоду визвольних змагань боротьби за незалежність, сучасних Збройних сил України (2/8 год.)

Теоретична частина. Видатні історичні події на території рідного краю. Історія боротьби за незалежність України. Українські військові формування періоду визвольних змагань за єдину і соборну Україну. Історія сучасних Збройних сил України. Героїчні подвиги українських воїнів сучасності.

Визвольна боротьба українського козацтва. Перша козацька держава. Козацькі Вольності. Історія козацького гетьманства. Українське козацтво у сучасних умовах. Державна політика України у питанні розвитку козацтва. Сучасне козацтво і Збройні Сили України.

Практична частина. Проведення туристсько-краєзнавчих подорожей з активним способом пересування, семінарів, фестивалів, круглих столів з громадськістю та батьками, зустрічі з учасниками АТО, екскурсії до місць історичної та культурної спадщини України.

3. Культура та побут поліщуків, обряди, традиції і звичаї рідного краю (2/8 год.)

Теоретична частина. Природні, історичні, культурні, архітектурні, писемні пам'ятки північних, центральних, південних територій Рівненщини (Пересопниця, Острог, Дубно, Корець.).

Пам'ятки письменства: Пересопницьке Євангеліє, Острозька Біблія. Основні християнські свята, звичаї та традиції пов'язані з ними.

Практична частина. Написання сценаріїв та святкування народних, церковних та державних свят. Проведення рейд-походу. Святкування 1 жовтня – Дня українського козацтва, Дня захисника України та свята Покрови Пресвятої Богородиці.

4. Козацька рада. Основи самоврядування. Розподіл обов'язків залежно від завдань (4/4 год.)

Теоретична частина. Співпраця з громадськими організаціями (ГО) у питаннях виховання майбутнього захисника України. План спільних дій: заклад

освіти (адміністрація, педагоги, учні), батьківський комітет, влада, громадськість. Психологічні основи лідерства; поняття «імідж», складові іміджу лідера. Психолого-педагогічні аспекти роботи з молодшими школярами.

Загальні основи журналістики, необхідні для інформаційного висвітлення роботи гуртка.

Практична частина. Участь у реалізації Всеукраїнських проєктах в рамках реформування освіти.

Урочисте свято Козацької Ради із залученням батьків, учнів, педагогів, громадськості, місцевої влади, представників осередків українського козацтва.

5. Особливості проведення змагань із козацького двобою (10/50 год.)

Теоретична частина. Повторення структури козацького двобою та особливостей проведення змагань. Характер змагань. Організація змагань. Учасники змагань. Режим навчально-тренувальної роботи та наповнюваність навчальних груп. Засоби, методи, принципи спортивної підготовки. Організація навчально-тренувальної роботи. Спрямованість до максимальних спортивних досягнень. Взаємозв'язок загальної та спеціальної фізичної підготовки. Взаємозв'язок поступовості й тенденції до граничних навантажень. Хвилеподібність динаміки навантажень. Поглиблена спеціалізація. Організація навчально-тренувальної роботи відповідно до вікових особливостей вихованців. Вдосконалення розділів козацького двобою: «Однотан базовий (ФТК)», «Однотан (ДТК)», «Тан Двобій», «Козацькі Забави», «Забави», «Борня – 1,2,3», «Герць – 1,2,3».

Практична частина. Особисті змагання, командні змагання, особисто-командні змагання.

6. Спортивна підготовка в козацькому двобої (10/40 год.)

Теоретична частина. Самовдосконалення фізичного стану. Загальна фізична підготовка (ЗФП). Особиста гігієна занять фізкультурою і спортом. Загальнорозвиваючі вправи та ранкова гімнастика. Спеціальні вправи для розвитку різних груп м'язів, вправи на витривалість, координацію, гнучкість, спритність, швидкість. Основи техніки оздоровчого бігу. Спеціальні бігові вправи. Робота рук під час бігу. Постанова стопи на землю. Довжина кроку. Дихання під час бігу. Човниковий біг. Біг на 100 метрів з рівномірним прискоренням, біг на 400, 1000, 2000 метрів. Біг з повторним прискоренням на 15-20 метрів та вільний біг між ними. Метання в ціль та на відстань. Стрибки в довжину, висоту, у «кроці», зі скакалкою, через перешкоди, опорні стрибки. Бій з тінню (уявним суперником); імітація прийомів перед дзеркалом, де спортсмен відшліфовує техніку вдосконалення руками та ногами з партнером; удари по боксерських знаряддях («грушах», мішках різної ваги та довжини, мішках, наповнених водою або піском, удари по боксерських лапах; боротьба, зокрема відпрацювання технічних прийомів із використанням спеціальних манекенів; вільний бій; спаринг; спортивні ігри (футбол, волейбол, баскетбол,

настільний теніс та ін.); вправи на розтягування м'язів; вправи на відновлення рівномірного дихання; розслаблення з пересуванням по залу.

Розвиток прикладних психофізичних якостей та особистісних властивостей засобами військово-спортивних ігор.

Гімнастичні та акробатичні вправи з елементами бойових мистецтв. Бойові мистецтва захисту та нападу.

Практична частина. Участь у спортивних змаганнях, естафетах, іграх, показових виступах.

7. Технічна підготовка (2/18 год.)

Теоретична частина. Техніка козацького двобою як сукупність прийомів захисту та нападу. Узагальнення класифікації елементів техніки: бойова стійка, удари, захист, пересування, бойові дистанції. Критерії оцінки (кількісні та якісні), ефективність, стабільність і варіативність техніки, її індивідуальні особливості. Техніка ударів, захистів, контрударів. Види ударів, комбінації ударів. Обманні рухи на дальній, середній та ближній дистанціях. Техніка комбінаційних дій. Особливості техніки спортсмена-лівші та робота з ним. Формування техніки пересування. Методика проведення навчально-тренувальних занять з удосконалення техніки спортсмена на дальній, середній та ближній дистанціях

Практична частина. Участь у спортивних змаганнях, естафетах, іграх, показових виступах.

8. Тактична підготовка (2/18 год.)

Теоретична частина. Тактичні дії: підготовчі, розвідувальні, обманні. Наступальні дії: атака, контратака. Оборонні дії. Індивідуальні особливості манери ведення бою та способи протидії їм. Реалізація тактичних завдань в умовних, вільних боях та на змаганнях. Методика навчання тактичних дій. Реалізація прийнятих рішень у відповідності з власними техніко-тактичними можливостями. Оцінка ефективності тактики.

Практична частина. Участь у спортивних змаганнях, естафетах, іграх, показових виступах.

9. Правила змагань. Організація та проведення змагань (2/8 год.)

Теоретична частина. Значення змагань, характер та способи їх проведення. Положення про змагання. Програма змагання. Підготовка місць змагань, їх оформлення. Порядок відкриття та закриття змагань. Порядок проведення змагань. Склад суддівської колегії. Права та обов'язки членів суддівської колегії. Правила суддівства. Документи змагань, протокол зважування, протокол ходу змагань, протокол складу пар, суддівська записка, звіт.

Практична частина. Участь у спортивних змаганнях, естафетах, іграх, показових виступах.

10. Рятувально-прикладна та пошуково-рятувальна підготовка (2/8 год.)

Теоретична частина. Рани. Види ран та кровотеч. Накладання пов'язок. Накладання кровоспинного джгута. Правила транспортування потерпілих при різноманітних ушкодженнях та пораненнях. Домедична допомога при тепловому і сонячному ударах, водно-солевий баланс, питний режим та знезараження води. Допомога при ураженні електричним струмом. Домедична допомога при харчових отруєннях, отруєннях грибами, ягодами, травами. Домедична допомога при утопленні. Допомога при захворюваннях. Поняття про втрату свідомості та шок. Загальне уявлення про смерть, ознаки смерті, порядок проведення реанімації та рятувальних робіт.

Особливості проведення рятувальних робіт у межах населених пунктів та безпосередньо на зруйнованих житлових та нежитлових об'єктах. Природні та антропогенні перешкоди.

Практична частина. Удосконалення накладання пов'язок. Накладання кровоспинного джгута. Порядок стискання судин для зупинки кровотечі. Виготовлення нош із підручних засобів та матеріалів. Транспортування потерпілих при різноманітних ушкодженнях та пораненнях. Порядок проведення штучного дихання та непрямого масажу серця. Знезараження води. Тренування на майданчиках Збройних сил України, ДСНС тощо. Участь у змаганнях з рятувальних робіт.

11. Туристсько-спортивна підготовка (2/8 год.)

Теоретична частина. Рух групи у поході. Залежність швидкості руху від рельєфу, характеру місцевості, наявності перешкод.

Забезпечення безпеки під час руху в поході. Подолання природних перешкод різного ступеня складності. Дії групи в екстремальних умовах.

Роль спорядження для успішного проведення походу та організації таборувань. Види спорядження. Основні вимоги до спорядження. Мотузки. Карабіни. Страхувальні системи.

Основні туристські вузли. Техніка в'язання та призначення.

Орієнтування на місцевості. Особливості орієнтування під час рейду-походу. Умовні знаки топографічних та військових карт.

Рельєф. Зображення рельєфу горизонталями. Види горизонталей. Способи відновлення орієнтування у разі його втрати.

Практична частина. Орієнтування на місцевості. Участь у змаганнях зі спортивного орієнтування. Виготовлення карток топографічних знаків. Топографічні ігри, диктанти, завдання. Визначення азимутів на місцевості. Читання знаків карт спортивного орієнтування. Робота з компасом, курвіметром, транспортиром, візирною лінійкою. Рух за визначеним азимутом.

Визначення сторін горизонту за місцевими предметами. В'язання вузлів. Рейд-похід.

12. Участь у волонтерських та інших масових заходах (4 год.)

Практична частина. Виконання Доброго Діла відповідно до козацьких принципів: служити Богові, Батьківщині, Близькому. Виконання індивідуальних та групових завдань.

13. Підсумки навчального року, завдання на літо (2 год)

Теоретична частина. Підведення підсумків роботи за рік. Відзначення кращих учасників за підсумками змагань, організації рейдів-походів, волонтерських заходів, ігор та дозвілля, підсумкового таборування. Завдання на літо.

Підготовка та проведення багатоденного рейд-походу чи таборування (проводиться поза сіткою годин та, як правило, під час літніх канікул).

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Після завершення навчання за програмою гуртка у вихованців мають сформуватися наступні компетентності:

пізнавальна:

- знати основні питання історії України, рідного краю, козацтва, українських військових формувань, сучасних Збройних сил України, українських визвольних змагань та боротьби за незалежність;
- знати культуру та побут українців, основи українського звичаєвого права;
- знати видатних українських діячів;
- знати основи самовиховання, самовпорядності;
- знати основні аспекти занять фізичною культурою та спортом, елементи козацького двобою;
- знати види тактико-технічних дій на місцевості, в т.ч. малих диверсійно-розвідувальних груп (ДРГ);
- знати основи надання першої домедичної допомоги, проведення рятувальних робіт, тактичної медицини;
- знати основи пішохідного туризму, спортивного орієнтування, правила проведення туристських подорожей, організацію таборувань;
- знати санітарно-гігієнічні норми, правила особистої гігієни;
 - знати правила безпеки життєдіяльності під час занять, рейдів-походів, таборувань, змагань;
- знати основи інформаційного забезпечення роботи гуртка.

практична:

- вміти працювати з різними джерелами інформації;
- вміти збирати та фіксувати зібрані матеріали;
- вміти орієнтуватись на місцевості;
- освоїти елементи фізичної культури, бойових єдиноборств; володіння прийомами за допомогою ударної і кидкової техніки з використанням елементів боротьби;
- освоїти елементи та розділи козацького двобою;
- вміти надавати та виконувати накази, діяти в ладу;
- вміти надавати домедичну допомогу, проводити рятувальні роботи;

- вміти долати природні та штучні перешкоди;
- діяти в екстремальних та нестандартних ситуаціях. у т.ч. в умовах населених пунктів;
- вміти складати меню, готувати страви похідної кухні, в т.ч. народної (козацький куліш, борщ, кашу, деруни, вареники тощо);
- вміти організувати роботу громадської ради, самоврядування, розподіляти обов'язки залежно від завдань;
- вміти дотримуватися правил безпеки під час проведення тренувань та виконання спортивних вправ.

творча:

- вміти приймати швидкі та відповідальні рішення у відповідності до умов походу чи бойових дій;
- вміти проявляти уміння аналізувати, диференціювати ознаки, виділяти головне;
- вміти узагальнювати, класифікувати, доводити;
- вміти проявляти ініціативу при вирішенні завдань групи;
- вміти проявляти спостережливість під час перебування на природі;
- брати участь у волонтерських заходах, в концертах, фестивалях, конкурсах, виставках тощо.

соціальна:

- вміти комунікувати і управляти у складі організованої групи та поза її межами;
- вміти відповідально ставитися до навколишнього середовища.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барановська, Л. М., Китрар, В. С., Коломось, Г. А. Формування моральноволевих якостей в умовах сьогодення на уроках фізичної культури / «Методист» № 7-8 липень-серпень, 2021. 115-116 с.
2. Бех, І. Д., Канішевська, Л.В., Малиношевський, Р.В., Стратегія військово-патріотичного виховання дітей та молоді в системі освіти України: реалії та орієнтовні позиції. Вісник Національної академії педагогічних наук України, 2023.
3. Блохін, О. В. Спорт як засіб патріотичного виховання та формування здорового способу життя особистості / О. В. Блохін / Вища освіта України.2012. № 4. 59-71с.
4. Бондарчук Д. О. Вечірня варта. Пісенник / упор. Д. О. Бондарчук, О. С. Бондарчук та ін. / Київ: Український державний центр туризму і краєзнавства учнівської молоді, 2016. 62 с.
5. Закон України Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності (із змінами, внесеними згідно із Законом №3788-IX від 06.06.2024.

6. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України: метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. Київ: Паливода А. В., 2014. 1064 с.
7. Коломоєць Г. А. Організаційно–педагогічні умови патріотичного виховання старших підлітків у процесі військово–спортивних ігор / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова: Серія 15. «Науково–педагогічні проблеми фізичної культури: фізична культура і спорт». 10 (118) 19. (2019), 49–56с.
8. Коломоєць Г. А. Військово-спортивні та рухливі ігри / методичний посібник Г. А. Коломоєць, А. А. Ребрина, В. В. Дерев'янко, В. Б. Базильчук. Хмельницький: 2015. 182 с.
9. Коломоєць Г. А. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи. Варіативний модуль «Військово-спортивні ігри» 3 роки навчання / Г. А. Коломоєць, А. А. Ребрина, В. В. Дерев'янко / Фізичне виховання в рідній школі. Київ: 2015. № 5. 7. 12с.
10. Луців Євген. Бойове мистецтво гуцулів, Є. Луців / Мандрівець, 2014. 232с.
11. Організаторам роботи з патріотичного виховання учнівської молоді у навчальних закладах Харківщини / О. М. Бєрвєно, О. С. Бондарчук, Ю. І. Буланов та ін. / [упоряд. В. М. Грицюта, О. В. Рєдіна]. Харків: 2016. 216 с.
12. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Фізична культура. 10-11 клас.

Інтернетресурс:

URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.fizichna-kultura-10-11-standart.pdf>